

Аналіз результатів дослідження свідчить, що знижена кількість дівчат, які займаються різними видами спорту, не можна пояснити специфікою чи складністю видів спорту. Соціальними чинниками теж важко знайти пояснення зазначеному явищу, особливо в умовах, коли держава забезпечує рівний доступ до різних видів спорту. Можна припустити, що зазначене явище пов'язано із психологією, світоглядом, свідомістю осіб жіночої статі.

Висновки

1. В Україні на законодавчому рівні забезпечена рівність усіх жінок і чоловіків, а на виконавчих рівнях забезпечені умови для цієї рівності.
2. У системі освіти у навчальний час фізичним вихованням охоплені усі учні незалежно від статі. У позанавчальний час у позашкільних закладах спортивного профілю, у спортивних секціях тренуються більше хлопців, ніж дівчат.
3. При підготовці фахівців із фізичного виховання і спорту необхідно урахувати соціальні потреби у фахівцях із видів спорту, які найбільш привабливі дівчатам.
4. При підготовці фахівців з фізичного виховання і спорту необхідно у майбутніх фахівців виховувати гендерну культуру з урахуванням специфіки фізичного виховання і спорту.

Список використаних джерел

1. Вишневецький В.А. Здоров'єсбереження в школі. – М.: Изд-во «Теория и практика физической культуры», 2002. – С. 142-156.
2. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины. – СПб.: Питер, 2003. – 544 с.
3. Кремень В. Стратегічні напрями модернізації освіти і науки України // Освіта України. – 2004. – №41. – С. 4-5.
4. Лубышева Л.И. Введение в социологию физической культуры и спорта: Курс лекций. – М., 1998. – С. 45-61.

In the article described the problem organization of the girls after school time into sport sections.

Key words: gender culture, extra time, physical education, sport.

Отримано 29.09.2008 р.

УДК: 37.037

ТЕЛЕБЕЙ С.М., викладач,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ШКОЛІ

Анотація. В роботі висловлюються питання про проблеми та завдання системи фізичного виховання в школі. Розробки методичних підходів та рекомендацій процесу фізичного виховання в спрямованості на покращення стану здоров'я усіх, без винятку, школярів як основної функції фізичного виховання в школі.

Ключові слова: здоров'я, фізичне виховання, фізична культура.

Актуальність. В сучасних умовах в Україні відзначається складна ситуація із станом здоров'я населення. Різко зросла захворюваність населення, спостерігається тенденція до зниження середньої тривалості життя чоловіків і жінок, зменшення чисельності населення країни. Досвід розвинутих країн свідчить про те, що органи державної влади надають програмного значення питанням розвитку фізичного виховання, фізичної культури і спорту, розглядаючи їх як найбільш економічно вигідний та ефективний засіб профілактики захворюваності, зміцнення генофонду, збільшення кількості робочих місць та розв'язання інших соціальних проблем.

Наявна система фізичного виховання в Україні перебуває у кризовому стані і не може задовольнити в повному обсязі потреб населення у наданні відповідних послуг. Це зумовлено об'єктивними і суб'єктивними факторами розвитку існуючої системи фізичного виховання.

Звідси випливає гостра необхідність у зміні програмних підходів та визначенні пріоритетних напрямків розвитку фізичного виховання, які б забезпечували ефективне функціонування галузі в нових соціально-економічних умовах.

Основною ланкою вирішення наявної проблеми є фізичне виховання школярів, які складають постійно поповнюючий контингент загального населення держави. Це цілком виправдано і правомірно, якщо аналізувати статистичні дані, що характеризують стан здоров'я та фізичної підготовленості школярів України. З одного боку, це сама вразлива група населення, з іншого, вона знаходиться в загальній системі багаторічної освітньо-основної, керованої участі в становленні пізнавальної діяльності.

Дана особливість і зумовила предмет нашого дослідження – фізичне виховання школярів.

Таке визначення ставить досить складну залежну наступну проблему – необхідність розгляду питання “здоров'я школяра” як педагогічної проблеми в усьому багатоаспектному комплексі її: сутність, зміст, спрямованість, технологію.

Навряд чи знайдеться велика кількість людей, які б заперечували, що фізична культура, фізичне виховання сприяють здоров'ю, але за наявними негативними статистичними даними, які мають тенденцію до погіршення, це твердження довгий час залишається лише на рівні теоретичних міркувань.

Звідси виникає досить важлива окрема проблема впровадження теоретичних ідей, положень в професійно-практичну діяльність школи.

В реалізаційній спрямованості обійтися тут без вчителя фізичної культури, готовності його до професійної діяльності на рівні сприяння покращення стану здоров'я, прямо-таки неможливо. А це викликає необхідність перегляду системи професійної підготовки учителів в педагогічному вузі, яка за змістовою сутністю носить досить складну конструкцію.

Як наслідок, поняття “здоров'я” у фізичному вихованні стало предметом словесного маніпулювання: коли треба довести важливість фізичного виховання, його значення, основним аргументом виступає “здоров'я”, коли треба нести відповідальність за його недостатність, як наявно існуючий факт, ми аргументуємо соціальними факторами (екологія, спадковість, матеріальна забезпеченість), а якщо і системою фізичного виховання, то не сутністю її, а тією стороною, яка всеодно носить соціальний характер.

Здоров'я людини – це життєва цінність, яка займає самий верхній щабель в системі якісних проявів кожної особистості: інтереси, ідеали, гармонія, краса,

сутність життя, досконалість, щастя, любов, творча праця і багато ін. Іншими словами стан здоров'я людини впливає і одночасно обумовлює всі сторони і сфери життєдіяльності особистості з біологічного, духовного і соціального погляду.

З огляду на це, практична реалізація ідеї впливового управління станом здоров'я людини має неабияке значення. Стосовно пошуку шляхів, то ця ідея не нова і має тисячолітні традиції. Однак теперішня статистика, показники якої характеризують стан здоров'я населення, свідчить про досить далеку відстань до бажаного позитивного вирішення. При цьому слід зазначити, що з розвитком суспільства, зростанням добробуту, цивілізації, цінність здоров'я все більш зростає, проблеми досягнення його все більше ускладнюються.

Останнім часом все частіше, поняття здоров'я поєднується та пов'язується з фізичною культурою, фізичним вихованням. В окремих випадках учителя фізичної культури в школі ототожнюють з “учителем здоров'я”. Для цього є досить вагомі, багатомікові підстави, під узагальнюючою істиною “рух – це життя”.

Таке твердження несе в собі два полярні значення. З одного боку, воно підтверджує вагомість галузі фізичне виховання, соціально-педагогічного значення професійної діяльності фахівців, що досить часто використовується в практиці для доведення, доказу, аргументації цього. З іншого – це практична відповідальність за наслідки фахової діяльності. Ця сторона крізь призму загальновідомої невтішної статистики, існує вже в реалізаційній незалежності.

Сьогодні доводиться констатувати про відсутність загальноприйнятого тлумачення поняття здоров'я. Нараховується більше сотні визначень. Така багаточисленність і безуспішність спроб створити єдину, погоджену думку пояснюється тим, що здоров'я являє собою складну понятійну конструкцію, в якій досить важко коротко і однозначно виділити багатогранні сторони його, з одного боку, з іншого, – кожне визначення відображає ту сутність, дивлячись з якої позиції зацікавленості воно розглядається.

Це має своє пояснення. Здоров'я як понятійна категорія несе в собі суб'єктивні і одночасно об'єктивні ознаки в певній комбінаториці як особистого сприймання, так і галузево-прикладного трактування.

Із різноманітних уявлень про здоров'я, до визначення цього поняття і в минулому, і в останній час дослідники підходили з різних позицій. Такий стан є результатом браку знань про сутність здоров'я, яке за своєю виключною цінністю для кожного індивідуума і всього суспільства – все ще залишається феноменом, який розглядається з різних, нерідко діаметрально протилежних позицій. Ось чому настільки важливі знання про сутність здоров'я, ті чинники і процеси, які формують цей стан. Це також важливо для визначення сутності здоров'я в плані постановки питання з огляду можливостей системи фізичного виховання впливати на нього з професійно-прикладної точки зору.

Велика кількість різних визначень стану здоров'я віддзеркалює не так дискусійність цього поняття, як багатобічність його. Дійсно, здоров'я є основною не лише суб'єктивно відсутнього благополуччя і душевного спокою, а й високої рухової та інтелектуальної активності, можливостей фізичного та соціального розвитку, досягнення тривалого й повноцінного життя.

Висновки

Як свідчать існуючі негативні статистичні дані, що характеризують показники стану здоров'я школярів (на рівні держави), дана проблема набула

критично-значимої ознаки. Мало того, в наявності стійка негативна тенденція до щорічного погіршення.

Суттєвість впливу на стан здоров'я школярів великої кількості різноманітних факторів, якщо апелювати існуючим негативним станом його, то він є наслідком комплексної дії їх, а не як наслідок тільки результативності існуючої системи фізичного виховання.

Система фізичного виховання у школі, у цілеспрямованій сутності та змістово-організаційному плані, десятиліттями залишається без зміни, які відбуваються в різних галузях суспільного розвитку.

Список використаних джерел

1. Апанасенко Г.Л. Физическое развитие детей и подростков. – К.: Здоров'я, 1985. – 96 с.
2. Ареф'єв В.Г., Столітенко В.В. Фізичне виховання в школі. – К.: ІЗМН, 1997. – 180 с.
3. Борисенко А. Система фізичного виховання учнів початкової школи // Фізичне виховання в школі. – № 2. – 1997. – С. 15-17.
4. Волков Л.В. Физическое воспитание учащихся. – К.: Здоров'я, 1988. – 184 с.
5. Козленко М.П. Школярам звичку займатися фізкультурою. – К.: Радянська школа, 1985. – 119 с.

Summary: In-process questions speak out about problems and tasks of the system of physical education at school. Development of methodical approaches and recommendations of process of physical education in an orientation on the improvement of the state of health of all without the exception of schoolboys as a basic function of physical education at school.

Key words: Health, physical education, physical culture.

Отримано 25.09.2008 р.

УДК 172.15:030

Тимчик М.В., молодший науковий співробітник
лабораторії фізичного розвитку,
Інститут проблем виховання АПН України (м. Київ)

СТРУКТУРА ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ ДО ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Анотація. У даній статті розкрито сутність поняття „позитивне ставлення” в науковій літературі і зміст патріотичного виховання старших підлітків.

Ключові слова: ставлення, патріотичне виховання, патріотизм, підлітки.

Вступ. Аналіз літературних джерел [7, 8, 11, 12] і наукових досліджень [10, 14] засвідчує, що виховання в учнів позитивного ставлення до патріотичного виховання є актуальною і мало розробленою в теорії і методиці виховання проблемою. Необхідність її всебічного дослідження пояснюється насамперед